

Економіко-гуманітарний інститут.
Факультет економіки та управління
Кафедра фінанси і кредит

Дипломна магістерська робота
на тему Оптимізація податкового навантаження на платників
податків

Виконав: студент 6 курсу, групи ФЕУ-150
напряму підготовки (спеціальності)
8.03050801 “Фінанси і кредит”

Сергеев В. Ю.

Керівник Олійник Т. О.

Рецензент Мотова В. В.

Підходи до трактування сутності поняття “податкове навантаження”

Таблиця 1.1

Підходи до трактування сутності податкового навантаження з кількісної сторони

Трактування податкового навантаження	Автори
Загальна сума коштів, сплачених на користь держави	У. Петті, Оксфордський тлумачний словник
Узагальнюючий показник, що характеризує роль податків у житті суспільства і держави	А.В. Бризгалін, Д. Г. Черник, С.А. Іванов
Частина підприємницького доходу, що вилучається на користь держави	П.Т. Колісніченко, В.Г. Баранова, О.Є. Дубовик
Витрати економічних суб'єктів у зв'язку з оподаткуванням	Т.М. Меркулова
Форма монопольної ціни сукупних суспільних благ	С.В. Барулін, К. Віксель

Таблиця 1.2

Підходи до трактування поняття «податкове навантаження» з якісної сторони

Трактування податкового навантаження	Автори
Узагальнена характеристика діяльності податкової системи держави	О. Годованець, А.Г. Грязнова
Сукупний вплив податків	П.Ю. Буряк, Х.В. Кулинич
Міра впливу податкових платежів	М.А. Новіков, М.Н. Крейнина
Ефекти впливу податків	А.М. Соколовська
Міра, ступінь, рівень економічних обмежень	І.А. Майбуров, А.А. Соколов
Взаємодія фіскальної і регулюючої функцій податків	Н.В. Ярова
Погіршення добробуту платників податків	Х.З. Махмудов, В.Є. Тараненко
Показник ефективності податкової політики	Н.М. Левченко
Показник ефективності рівня втручання держави	І. Берч
Показник ефективності бюджетно-податкової політики	Ю.М. Кушнірчук
Вимоги до податкової платоспроможності населення	К. Брауер

Методи оцінювання рівня податкового навантаження

Для визначення податкового навантаження доцільно використовувати таку систему показників, яка повинна включати:

– показник загального рівня податкового навантаження на економіку (податковий коефіцієнт) розраховується як відношення суми сплачених податків (податкових надходжень зведеного бюджету), включаючи обов'язкові відрахування до державних цільових фондів, до валового внутрішнього продукту країни за ринковими цінами (номінального ВВП). Розрахований за даною схемою показник дає можливість порівнювати податкове навантаження в різних країнах, оскільки у міжнародній статистиці для виміру його загального рівня на економіку використовується саме податковий коефіцієнт;

$$\text{ПН} = \frac{\text{ФПН} + \text{ВПФ}}{\text{ВВП}} \times 100\%, \quad (1.14)$$

де ПН – податкове навантаження;

ФПН – фактичні податкові надходження;

ВПФ – внески до позабюджетних фондів;

ВВП – валовий внутрішній продукт.

– показники тягаря окремих податків розраховується як відношення сумарних надходжень того або іншого податку до величини податкової бази.

Графічна інтерпретація кривої Лаффера

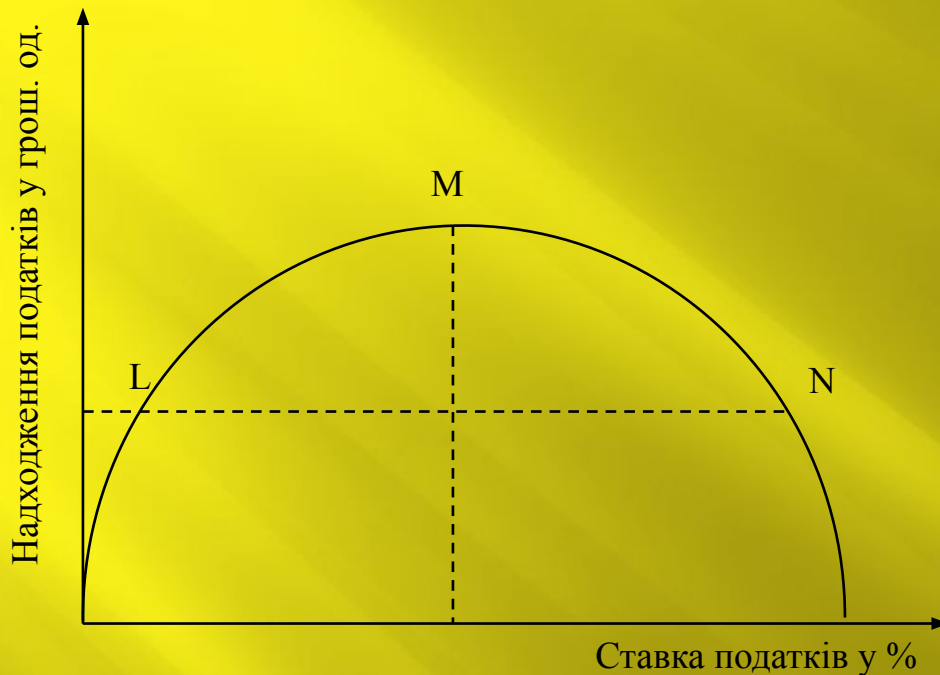

Рис. 1.2 Крива Лаффера

При підвищенні ставки податку доходи держави за рахунок податків спочатку збільшуються. Якщо податкова ставка перевищує деяку межу - точку M, то доходи від податків починають зменшуватися. Великі податки знижують стимули виробництва та зменшують доходи держави за їх рахунок і навпаки. Зниження податків у такому випадку поліпшує стан державних фінансів.

У відповідності з кривою Лаффера податкові надходження при більш високій ставці в точці N і при більш низькій у точці L однакові. Але якщо ставка податків у точці N не стимулює попит, то ставка податків у точці L створює стимули до праці, заощадження та інвестицій, стимулюючи розширення виробництва та збільшення національного доходу.

Оцінка рівня податкового навантаження в Україні за період 2010-2014 рр.

Таблиця 2.1

Результати розрахунку рівня податкового навантаження в Україні за 2010-2014 рр.

Показники	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
1. Податкові надходження до Зведеного бюджету України, млн. грн	246 441	334 692	360 567	353 968	367 512
1.1. Податок з доходів фізичних осіб, млн. грн	51 029	60 225	68 092	72 151	75 203
1.2. Податок на прибуток підприємств, млн. грн	40 359	55 097	55 793	54 994	40 201
1.3. Податок на додану вартість, млн. грн	126 988	172 873	184 786	181 717	189 241
2. ВВП, млн. грн	1082569	1316600	1408889	1454931	1566728
3. Рівень бюджетного податкового навантаження, %	22,76	25,42	25,59	24,33	23,46
3.1. Зокрема з податку на доходи фізичних осіб, %	4,71	5,56	6,29	6,66	6,95
3.2. З податку на прибуток підприємств, %	3,73	5,09	5,15	5,08	3,71
3.3. З податку на додану вартість, %	11,73	15,97	17,07	16,79	17,48
4. Власні доходи пенсійного фонду, млрд. грн	119 343	139 056	157 980	166 864	165 923
5. Податкове навантаження на працю, %	11,02	10,56	11,21	11,47	10,59
6. Рівень загального податкового навантаження, %	33,79	35,98	36,81	35,80	34,05

Оцінка рівня податкового навантаження в Україні за період 2010-2014 рр.

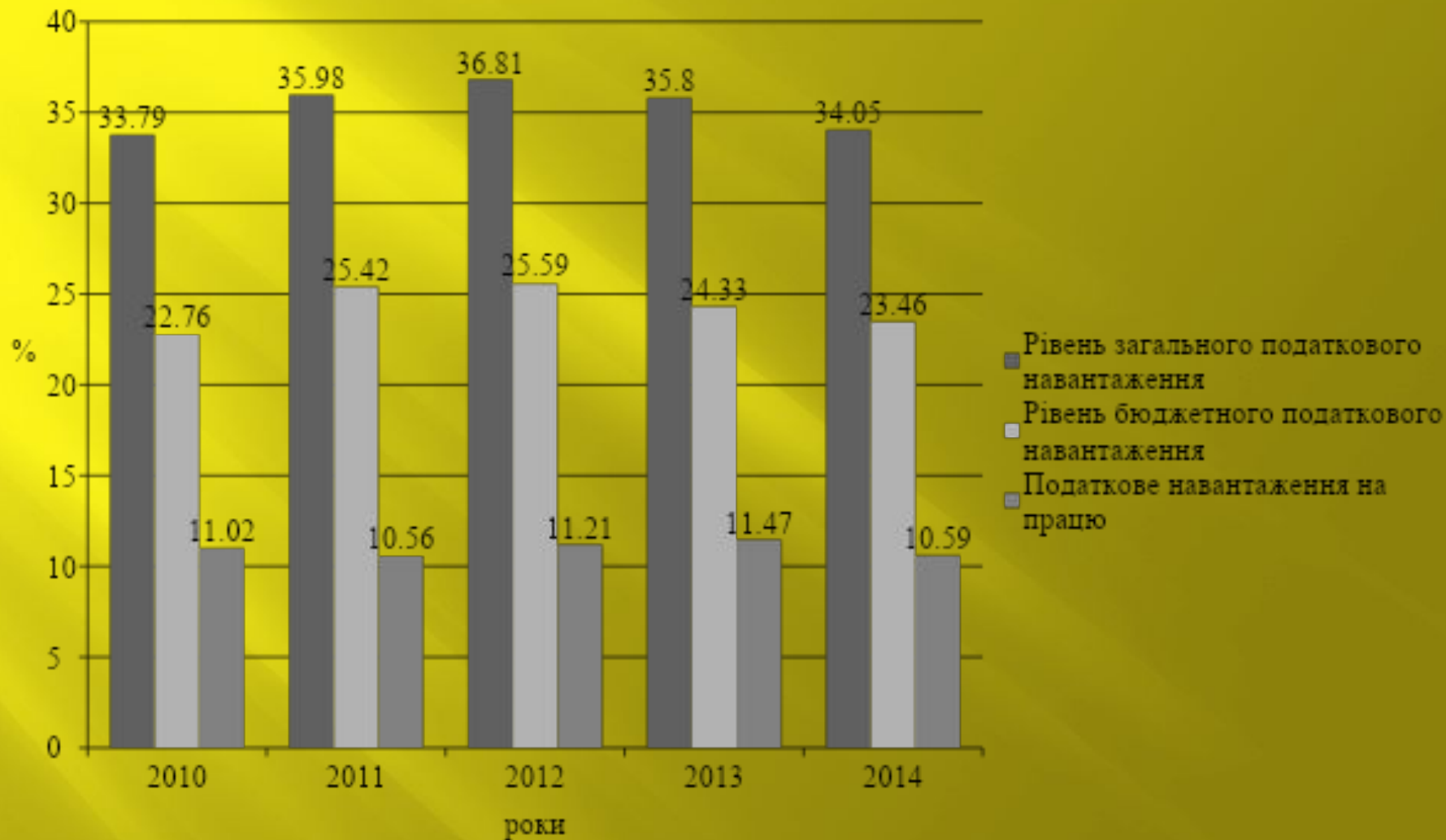

Рис. 2.1 Динаміка податкового навантаження на економіку України

Рейтинг Doing Business – Paying Taxes 2015

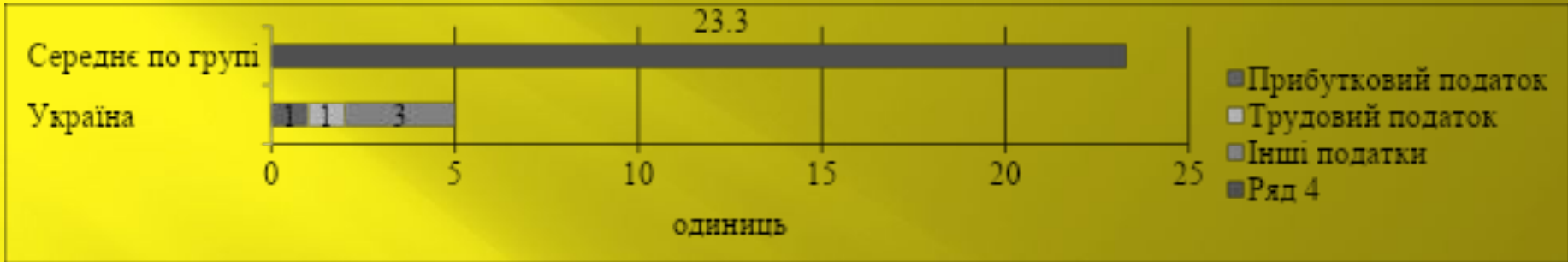

Рис. 2.2 Кількість оплачуваних податків в Україні за 2014 р.

Рис. 2.3 Витрати часу на адміністрування податків в Україні за 2014 р.

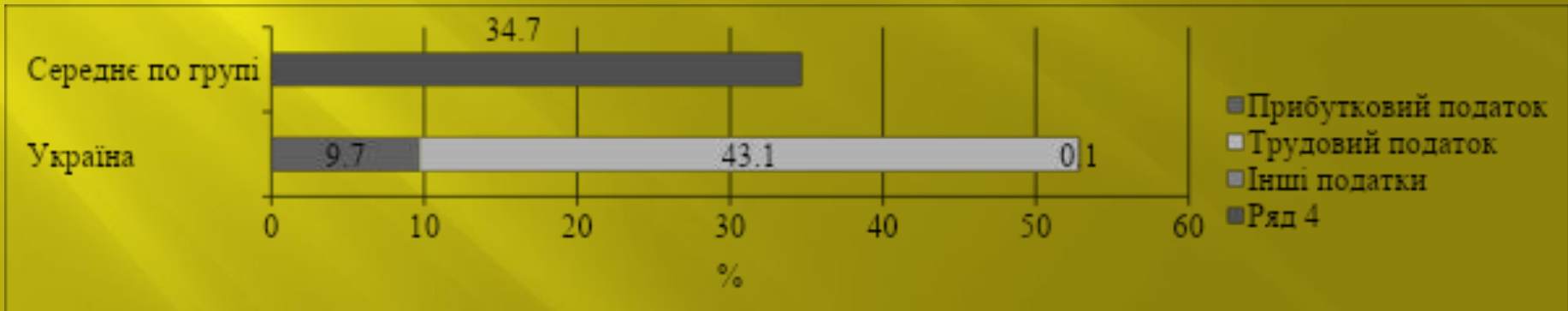

Рис. 2.4 Загальна ставка оподаткування в Україні за 2014 р.

Моделювання оптимального рівня податкового навантаження за допомогою виробничо-інституційних функцій

Провівши математичну обробку даних за допомогою програмного забезпечення “Excel”, запишемо регресійну модель (2.3), інтерпретовану до співвідношення залучення капітальних та трудових ресурсів у вітчизняну економіку:

$$\ln Y = 2,262 + 10,050q \ln L - 21,534q^2 \ln L - 5,220q \ln K + 15,061q^2 \ln K. \quad (2.3)$$

Таблиця 2.3

Точки Лаффера і податкове навантаження в Україні 2005-2014 рр.

Період часу (рік)	Фактичне податкове навантаження	Точка Лаффера першого роду	Точка Лаффера другого роду	Еластичність заміни капіталу	Еластичність капіталу	Еластичність праці
	q	q*	q**	E	MPK	MPL
2005	0,3300	0,0182	0,3980	0,085	0,971	-0,082
2006	0,3465	0,0177	0,3948	0,001	0,897	0,000
2007	0,3439	0,0169	0,3893	0,015	0,909	-0,014
2008	0,3632	0,0167	0,3917	-0,113	0,809	0,091
2009	0,3517	0,0181	0,4144	-0,032	0,871	0,027
2010	0,3378	0,0181	0,4202	0,047	0,937	-0,044
2011	0,3598	0,0172	0,4084	-0,087	0,828	0,072
2012	0,3681	0,0171	0,4087	-0,153	0,782	0,119
2013	0,3580	0,0174	0,4157	-0,074	0,838	0,062
2014	0,3405	0,0180	0,4259	0,034	0,925	-0,031

Моделювання оптимального рівня податкового навантаження за допомогою виробничо-інституційних функцій

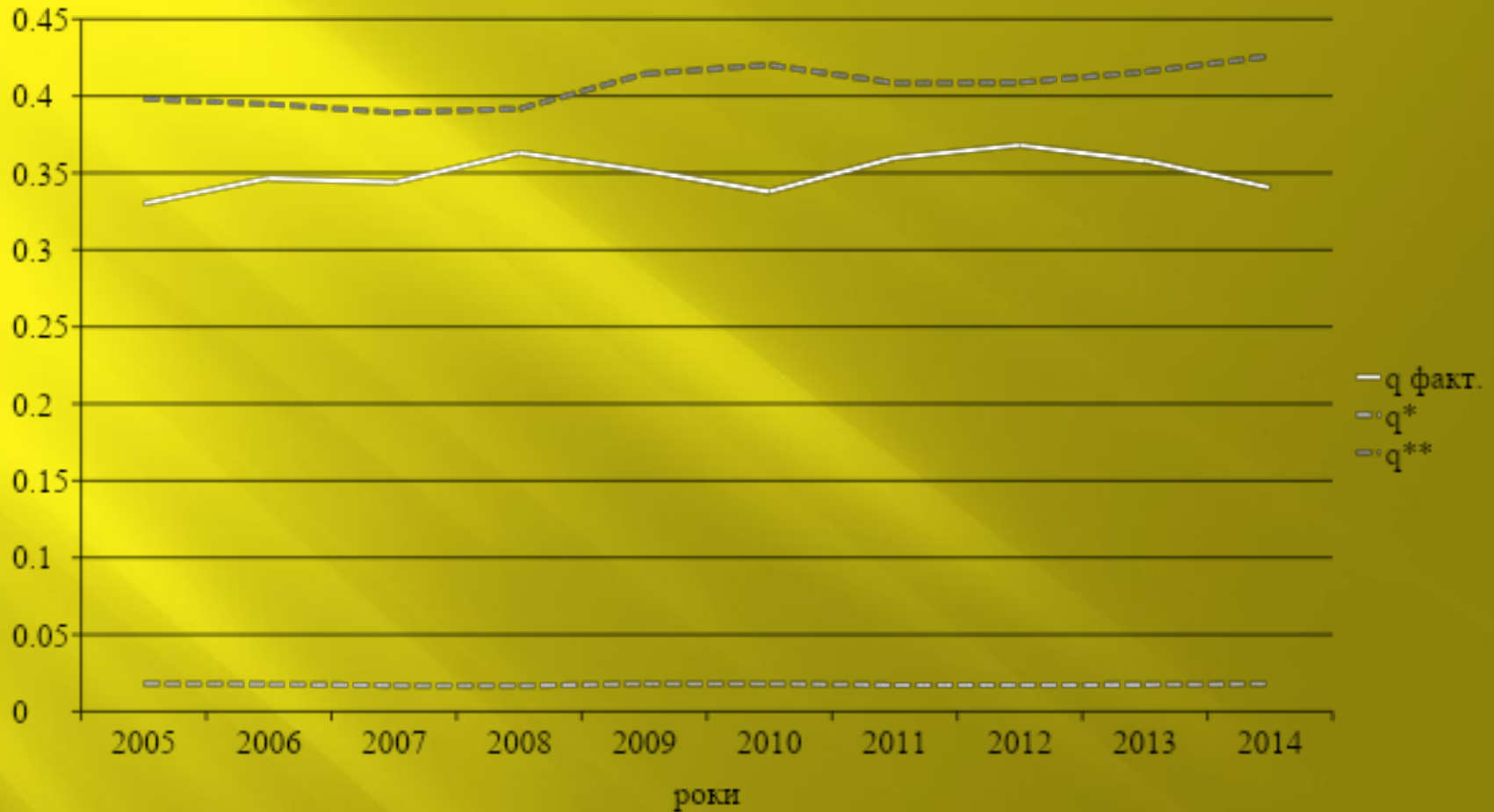

Рис. 2.5 Індикаторно-податковий коридор для податкової системи України за 2005-2014 рр.

Аналіз податкового навантаження на доходи громадян в Україні за період 2010 – 2014 рр.

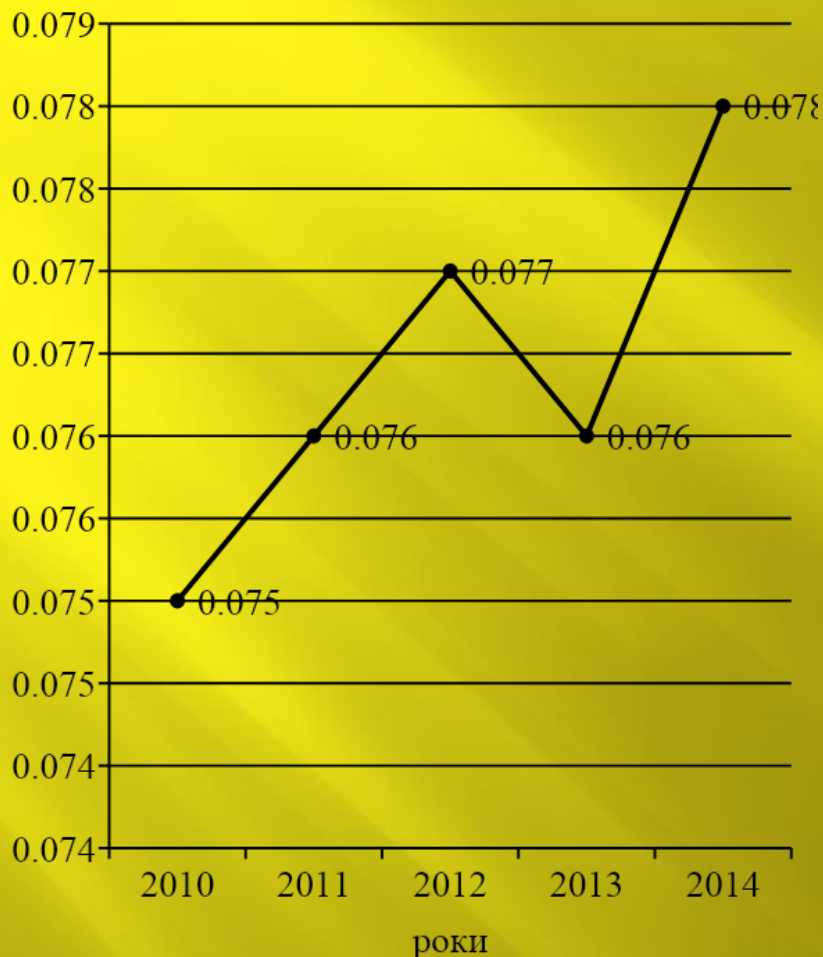

Рис. 2.8 Коефіцієнт податкового навантаження ПДФО на доходи громадян в Україні за період 2010-2014 рр.

Рис. 2.9 Темпи зростання ПДФО та активних доходів населення України за період 2010-2014 рр.

Аналіз податкового навантаження на доходи громадян в Україні за період 2010 – 2014 рр.

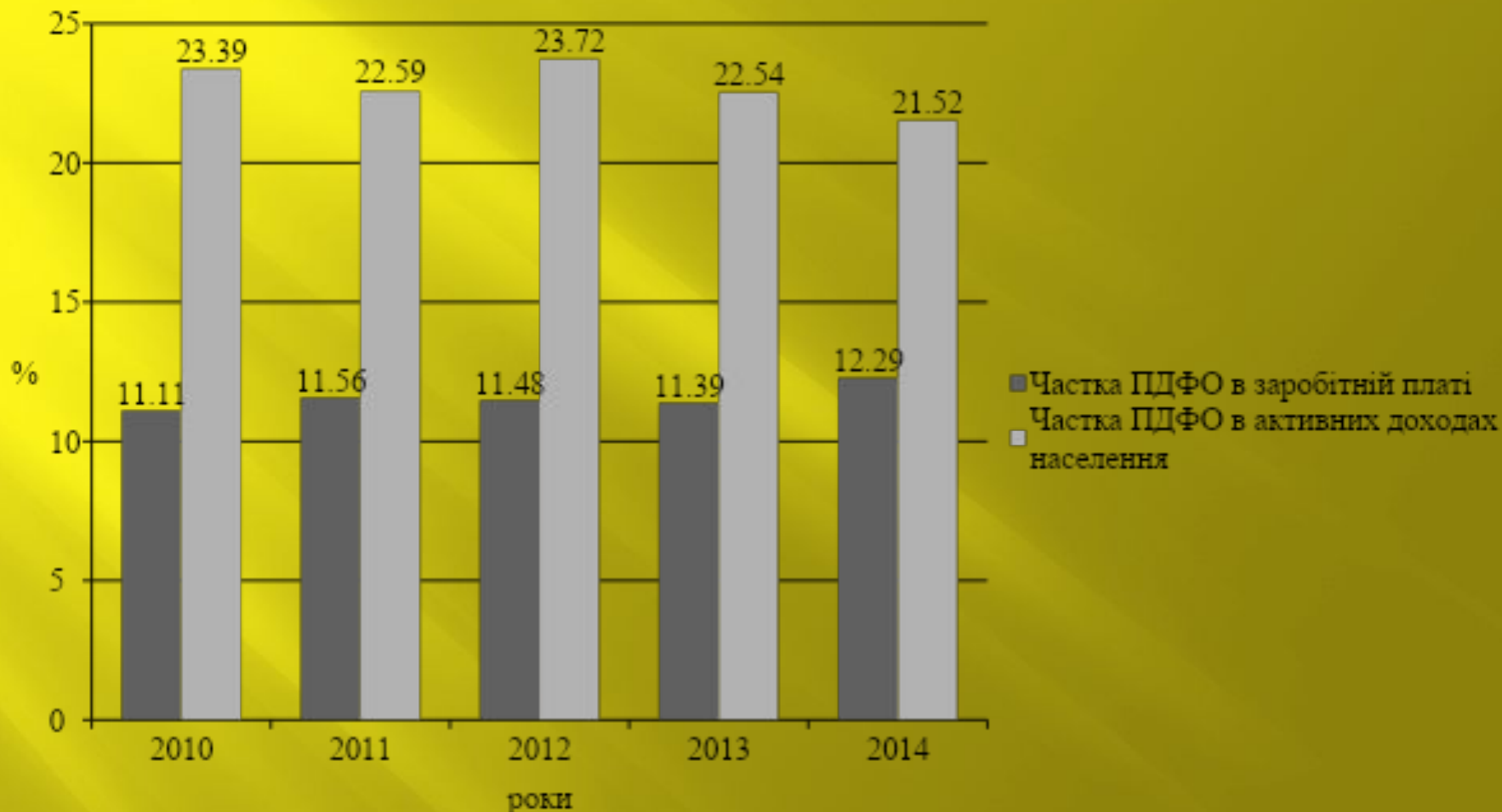

Рис. 2.10 Частка ПДФО в активних доходах населення України та заробітній платі за період 2010-2014 рр.

Оцінка рівня податкового навантаження на ТОВ «ЮПІТЕР-А-ГРУП»

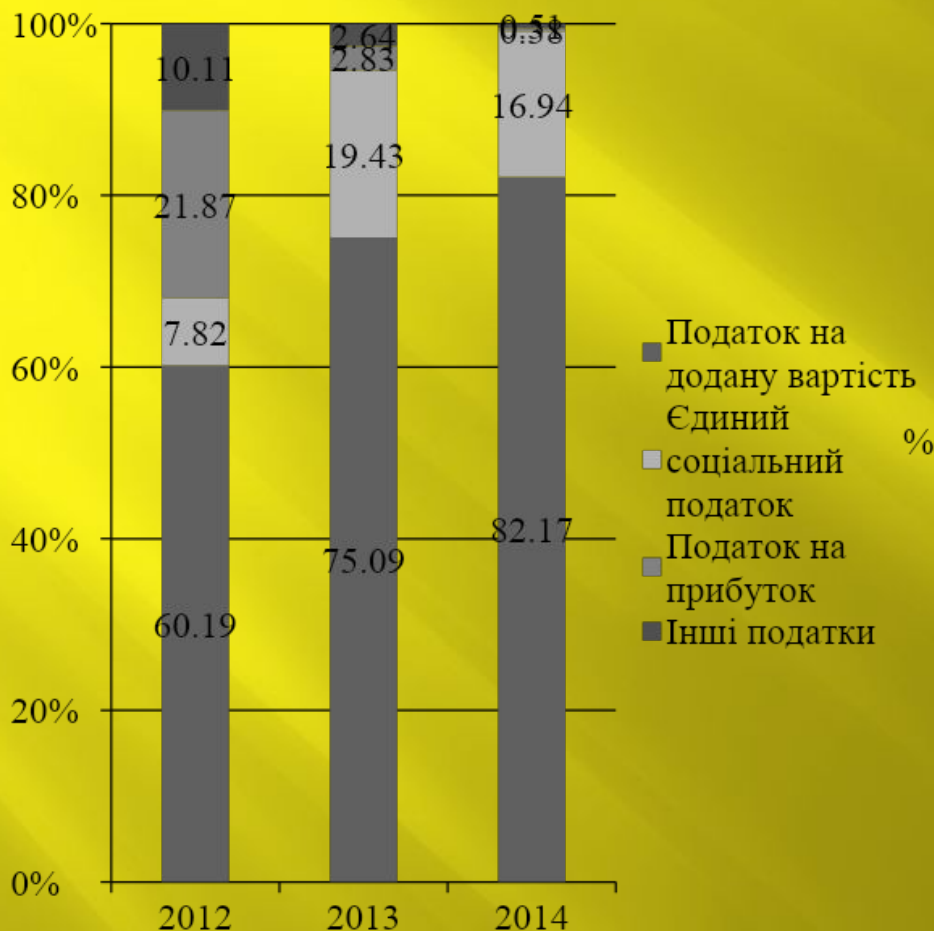

Рис. 2.11 Структура податків ТОВ «ЮПІТЕР-А-ГРУП» у 2013-2014 рр.

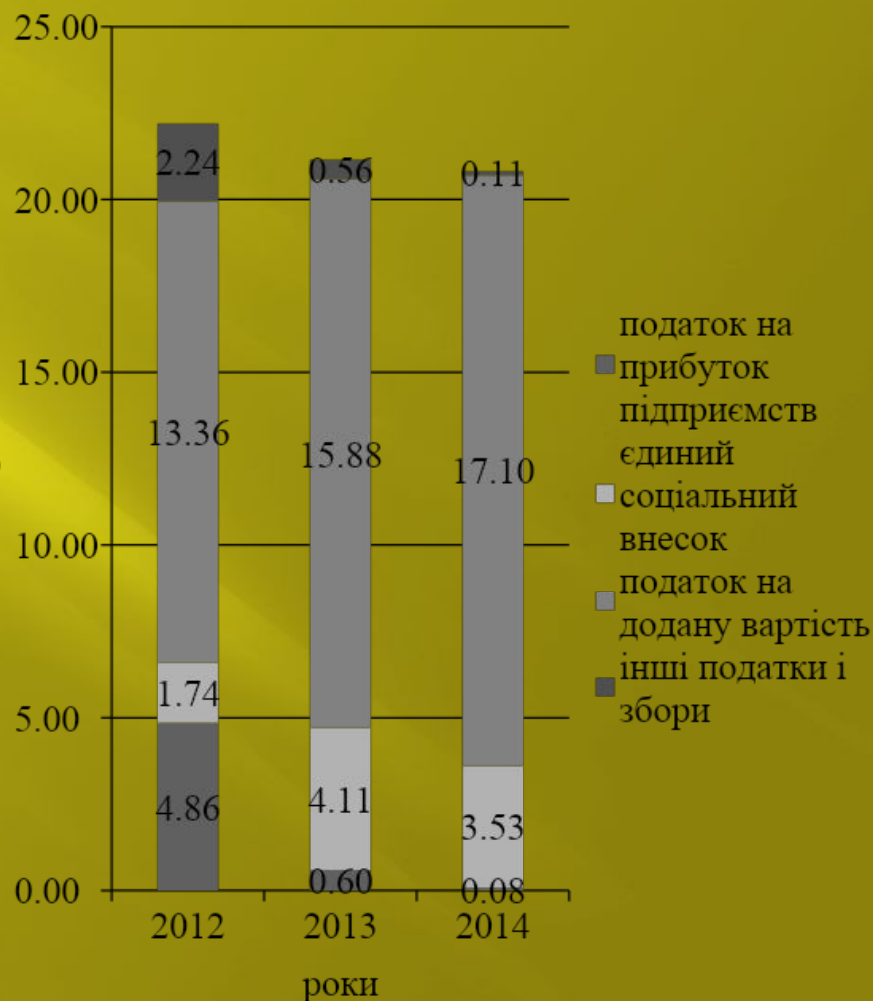

Рис. 2.12 Рівень податкового навантаження ТОВ «ЮПІТЕР-А-ГРУП»

Оптимізаційна модель структурного перерозподілу податкового навантаження

Фактичне податкове навантаження

Додаткові надходження, що сприятимуть оптимізації податкового навантаження

Рис. 3.1 Напрями зміщення податкового навантаження

Оптимізаційна модель структурного перерозподілу податкового навантаження

Рис. 3.2 Фактична та альтернативні структури податкової системи України за 2014 р.

Податкове планування як засіб оптимізації сплати податків

Таблиця 3.5

Диференціація заходів з податкового планування

Податкове навантаження	Заходи і вимоги до персоналу	Потреба в податковому плануванні/ Періодичність
10-30%	<ul style="list-style-type: none"> - чітке ведення бухгалтерського обліку, внутрішнього документообігу, використання прямих пільг; - професійний бухгалтер; - разові консультації зовнішнього податкового консультанта.	Мінімальна, разові заходи
30-55%	<ul style="list-style-type: none"> - податкове планування стає частиною загальної системи фінансового управління і контролю, спеціальна підготовка (планування) контрактних схем типових, крупних і довгострокових контрактів; - наявність спеціально підготовленого персоналу, контроль і керівництво з боку фінансового директора; - абонентське обслуговування у спеціалізованій компанії.	Необхідно, регулярні заходи
55-80%	<ul style="list-style-type: none"> - найважливіший елемент створення і стратегічного планування діяльності організації і її поточної щоденної діяльності по всіх зовнішніх і внутрішніх напрямках; - наявність спеціально підготовленого персоналу і організація тісної взаємодії зі всіма службами, контролем з боку члена Ради Директорів; - постійна робота із зовнішнім податковим консультантом і наявність податкового адвоката; - спеціальна програма розвитку, обов'язковий податковий аналіз і експертиза будь-яких організаційних, юридичних або фінансових заходів та інновацій податковими консультантами.	Життєво необхідно, щоденні заходи
Більше 80%	<ul style="list-style-type: none"> - зміна сфери діяльності і/або податкової юрисдикції.	

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!